

Одяг, їжа і побут українського населення у періоді XVIII, XIX та на початку XX століття

- Підготувала учениця 9-А класу:
- Гончарова Дарина

Українська хата

Хата – означення традиційного українського житла. Вона стала прообразом будівельників-трипільців. Хоча хати будувались невеликими, проте були теплими, чепурними, бо прикрашались розкішними

Продовження..

- Селяни любили свою хату, а тому називали її різними словами: господа, оселя. На будівництво хати йшло багато часу, більше року. Усі рідні, близькі, сусіди допомагали будувати житло.

Світлиця

- Хата мала просту внутрішню будову: темні сіни, з яких двері праворуч вели у простору світлицю, ліворуч – у невелику комору. Світлиця прикрашалась багатою вишивкою та розписом і мала певні меблі.

Піч

Гордістю кожної української господині була піч, яку завжди тримали в чистоті і порядку. Піч і обігріє, і нагодусь, і обсушить. А ще вона важлива тому, що хліб пече.

Криниця

- Отже, впродовж багатьох століть кожний народ виробляв власний вид житла, яке відповідало природним умовам, способу життя і національному характеру.

Подвір'я української садиби. Криниця

Одяг українців на кінці ХІХ-початку ХХ століття

Вбрання українців

БУКОВИНА. Кінець ХІХ - початок ХХ ст.

ПОДІЛЛЯ. Кінець ХІХ - початок ХХ ст.

Натільний одяг:

- **Натільний** – той, що одягали безпосередньо на тіло. Як чоловіки, так і жінки послуговувалися єдиним видом натільного одягу – *сорочкою*.

Головний убір

Український віночок

- Для українського народу здавна традиційним оберегом був віночок.
- Зображення вінків було на одязі, скатертinah, рушниках, досить часто його використовували як елемент декорування будинку.
І, звичайно, він є незмінним атрибутом свята Івана Купала, що відзначається 7 липня.

Запорожці

Що ж носили Запорожці?

Вбрання запорожців

Голови вони голили; поголять та ще й милом намажуть, щоб бач, волосся краще росло; саму лише голову, завдовжки, мабуть аршин, чорну та кучеряву. Бороди вони також голили, лише вуса залишали.

А одяг був у них на дроті, на ваті, на шовкових шнурках та гудзиках, з тонкого сукна різних кольорів. На голову надягали високу гостру шапку зі смушковою околицею заввишки в півтори четверті, на ваті із золотими перехрестями, срібною китицею на самому вершку.

От як надягнув запорожець червону черкеску, оперезався поясом, начепив на себе кинджал, прилаштував шаблю, тоді він одягає кафтан або жупан. Це вже одяг просторий і довгий, майже по кісточки, з широкими рукавами.

Національні страви українського населення

Страви

Традиційні страви

Основу народного харчування українців становили різні страви з борошна і круп. Це відображало землеробський, головним чином зерновий, характер господарювання. Особливу роль у харчовому раціоні відігравав хліб, який супроводив українця від народження до смерті, в буденному житті та в свято, у праці та відпочинку, в горі й radoщах. Вважалося за гріх недоїсти або викинути його шматок. Навіть крихти збирали зі столу та з'їдали, коли кусень хліба випадково падав на землю, його піднімали і цілували.

До випікання хліба господині-українки ставилися з особливою увагою. Невдало випечений хліб, особливо ритуальний (паска, коровай), згідно з повір'ям приносив сім'ї нещастя, біду. Значна увага приділялася чистоті рук і посуду. Неохайних господарок засуджували у народі. Про них говорили: «Видно, що Настя хліб пекла — усі ворота в тісті».

Галушки

Галушки — страва з вареного тіста у вигляді квадратиків або кульок. На відміну від вареників не мають начинки. Готують як окрему страву або варять суп з галушками. Колись були дуже популярною українською стравою, зрідка готують їх і зараз.

Продовження..

Українська традиційна кухня

- Борщ і пампушки, паляниці і галушки, вареники ковбаси, печеня і напої з фруктів і меду (узвар)

Борщ з пампушками

Вареники

Узвар

Соціальний склад населення:

Соціальний склад населення

➤ Ревізія станів

- Купців 1 – 3 гільдії християн 108 чол. статі євреїв 31 чол. статі міщан християн 1544 чол. статі євреїв 20 чол. статі

Міщан, які перебувають на терміновій пільзі християн 49 чол. статі євреїв 5 чол. статі

Не покладених в оклад міщан християн 115 чол. статі євреїв 6 чол. статі **Всього 1878**

➤ Представники інших станів

- Духовенство біле 74
- Дворяни вроджені 105
- Чинovníки та службовці 2830
- Поміщицькі селяни 2919
- Нижчі чини: відставні 4840
- Безстроково - відпускні 65
- Всього 128103**

Дворяни

Духовенство

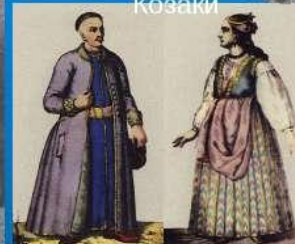
Купці

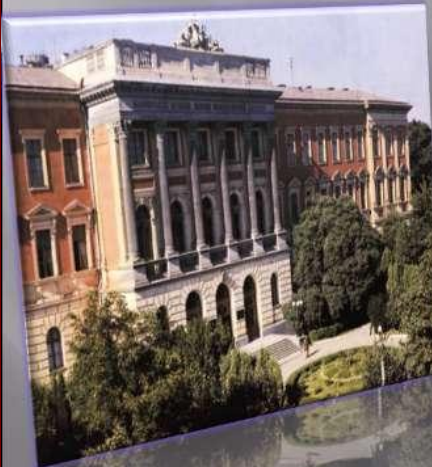
Міщани

Козаки

Цікаве:

- Всього в Україні у першій половині XIX століття діяло 1320 парафіяльних і повітових шкіл та училищ, відкрито 19 гімназій, навчалось близько 4 тис. учнів. У 1830 році в Одесі відкрито першу в Україні У стані справжнього занепаду перебувала освіта у Західній Україні. Уряд Австро-Угорщини проводив колонізаторську політику. У Закарпатті навіть у початкових школах навчання велось угорською мовою, у Галичині — німецькою і польською, на Буковині — німецькою і румунською. Формально у 1869 р. тут було введено обов'язкове навчання дітей віком від 6 до 14 років, однак переважна частина населення (від 55 до 75 %) залишалася [[неписьменість] неписьменною]